

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏԻՄԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳԵՂԱՐԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ՄԻԼԻՅԷ ԲՕԼԻԹԻՓԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷՑԷ

ՄԻԻԹԱԱԼԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՀԱՄԱՐ 229 ՃՈՒՄԱ ԷՐԹԵՍԻ

ԻՆՉԻՆՃԻՍ ՍԷՆԷ

6

ՄԱՅԻՍ

1872

Ստորոգյալ Հաղորդութիւնը չիմտրուի հափթատա իւշ տէֆա եանի Սալը, Բէնչէնպիհ վէ Ճումաա Էրթէսի կիւնէրի քէպիր Նիւսիւտ իլէ Նէշը օլունանագ. Ղաղէթանըն Ապսնաթը Սէնէվի 6. Ալթը այլըղը 3 պուշուղ վէ իւշ այլըղը 2 մէհիտիլէ վէ պէհէր Նիւսիւտի 40 փարա տըր: Թաղաւար իշիւն բօթա իւնրէթի զամմ օլունուր: Ապսնաթըն Թարիխի պէհէր այլըն պիրինտէն եախօտ օն պէշինտէն իթիպար օլունանագ տըր: Ղաղէթալա տէրն օլունանագ իշիւն կէօնտէրիլէճէք էվրագ վէ մէքեաթիպ Ղալաթատա Էրմէնի Քիլիսէսի սօգաղընտա Ն. 19 իլէ մուրագղամ Սէտայը Հաղորդութիւն մաթպասաթնու իրսալ օլունուր: Իլտիպսթըն պէհէր սրրասը իլք տէֆա 100 փարա, իքիւնճի տէֆա 60 փարա տըր: Ուզուն Նէշըլյաթ իշիւն այլըն բաղարլըգ օլունուր:

ԱՄԻԹԱՆԷ 6 ՄԱՅԻՍ

Էրմէնի Գաթուլիյի միլլէթինէ մուխաթապ օլարագ կէշէն բաղար Էրթէսի կիւնիւ Պապը Ալիտէ գրաաթ պուշուրուն Պուշուրունի Ալի ահքեամը մուճիպինճէ, Էրմէնի Գաթուլիյի միլլէթինիլըն բուհանի վէ ճիսմանի միւթէպէրան վէ ալամը պինտէն միւթէճաւուղ զէվաթ տիւնքի ճուսա կիւնիւ Ղալաթատա քեալին Սուրը Փրկիլ քիլիսէսինէ իճթիմա իլէ, ուսուլու գաւորմէ իւզըն Պրուսա մէրիաստսը ֆազիլէթլու Տիլքեան Պիտրոս Գերապայժաւը սապըզը վէճ իլէ Բաթրիք ինթիխապ իլլէտիլէրինտէն, մուճիպինճէ արղը մահզէրինին թանգիմի իլէ, պու կիւն Պապը Ալիյէ թագաթիմ օլունանագը իխպարաթը սահիհէտէն տիր:

Պապը Ալիի Թէշրիֆի մէսատէթ րէտիֆը հաղրէթը խիւաֆէթբէնահիտէ իյրատ պուշուրուն նութը Հիւմայուն ճէնապը Եահանէնին սուրէթը միւնիֆէսի տիր:

Միլք ու Տէվլէթիմիլզին հէր ճիհէթլէ իքթիսապը շէրէֆ վէ թէրագըզը ախասըն ամալըմըզ օլուպ, պունուն պիլ ֆիլիլ իսթիհասալինէ միւնհասըր օլան նիւաթ ու թէսաւվիւրաթըմըզ պիտտէֆաթ թէէշիտ ու թէէքիտ գըլընմըզ, Վէ պու պապտէ չօգ քէրրէ թէրդիպաթ վէ միւսապտաթը մախսուսէ տախի իճրա էտիլմիլ իքէն, մէվատտը ումուլիյէտէ սարֆ օլունան մէսալի եալընըզ պազը թէէսիսաթ ու նիզամաթը մէվղուա տայրէսինտէ գալարագ, վէ պիլ խուսուս գաթըպէի ահվալտէ ճիսմի Տէվլէթին պաիսի գուվլէթ

վէ հաեաթը օլան ումուրու մալիյէ իսէ էմիլիյէթպալիլ օլանագ պիր հալէ իյսալ օլունամամըզ ըտը, Տէլիլ ու ասար իլէ տախի սապիլ ու միւթէտիլ օլտուղու վէճհիլէ էնգարը ալէմէ մէվղու օլապիլէճէք էսէրի ֆիլիլ եալընըզ պունտան մուգատէմ սայ ու իգտաւաթըմըզ սայիգաուիլէ գուվլէթը պահրիյէ վէ պէրիյէնին, հուսուը ինթիլամ վէ թէրագըզը վէ պազը իմարաթէ միւթէալիլ գասար վէ ինչաաթը մէվճուտէտէն իպարէթ օլուպ, հալ պու քի պուլունտուղումուղ ախիր ու զէման հէր նէվը էսպապը թէրագըզը վէ լէվաղիմի գուտրէթ ու գուվլէթին իսթիքմալինի թաճիլ էթմէքտէ օլտուղունա պինտէն, սուվէրը մէշուհա իսէ թէմամիլէ ինթիսաթթէ քեաֆի օլամայաճաղընտան պիլ էթրաֆ միւթէզէմ օլան թէնսիգաթըն թէէսիլը վէ աւտէմ հուսուլի տայիմա միւճիպը թէէսիլ օլմագտա իտի:

Պիաֆիսի թաալա ախիրէն վագը օլան թաղախիւրաթ վէ ուսուը իտարէճէ իթիլիաղ գըլընան գայիտէ վէ էսասըն կէրէք մէսալիհի ումուրու միլքիյէ, վէ կէրէք մալիյէճէ քիւլի մուհասսէնաթ վէ թէէսիլաթը կէօրիւլմէքտէ, վէ միւտտէթը եէսիրէ զարֆընտա հասըլ օլան ասարը մուվաֆֆադըյէթ պիլլութֆիլլ մուլին թէրագըզըաթը ահվալը միւթապպէլլի թէէմինէ զամին վէ քեաֆիլ աւտ օլունամագտա տըր, Վէ ճիւմլէթէն իլթիլամ գըլընան մէսլէքի թէգայիլաթաթ վէ թէսարրուֆաթ իլէ ումուրու մալիյէնին մուվաղէնէի սահիհէսի հուսուլէ կէլէրէք, տէյունու զայրը մունթաղամէ միւշքիլաթը տախի պիր սուրէթը իթիտալ վէ էմիլիյէթէ րապթ օլունամաթընտան, իթիպարը մա

լիյէմիլին կիւն պէ կիւն թէէքիւտ վէ թէգայիլաթի վէ վասէթաթ սէրվէթ ու մամուրիլէթ օլան եօլարըն տախի պիր թաաֆտան ինչասըլիլէ, Բու մէլի թարիքինին պու քէրրէ ֆէսիլի մուգալլէլաթը, սուրէթը ախէրտէ հիւսնիլ իթմամընը միւլէյիտ պուլունտուղունտան էզհէր ճիհէթ միւսթէլլիմը մէմուլիլէթ օլմագտա տըր, Հէր վէճհիլէ սիւրէթեապը հուսուլ օլան ասարը նաֆիա վէ մէրդիյէնին թէէսիս վէ իսթիգըրը լա ճէրէմ մուամէլաթը մալիյէտէ հասըլ օլան մագպուլիյէթ վէ ինթիլամըն տէվամ վէ վիգայէսինէ միւթէվէգըզ պուլունտուղունտան, պիհուտէ իսրաֆ ու թէլէֆտէն թէվէգըզ օլունաաա մէմալիքիմիլզին վիւսաթ ու իգթիտաընա կէօրէ միւշթէմիլ օլտուղու մէնապիլի սէրվէթին հիւսնիլ իմալիլիլէ, տէվլէթ վէ մէմլէքթին մէտարը գուվլէթ ու մամուրիլէթի օլապիլէճէք քեաֆֆէի էսպապ ու խուսուսաթըն պիլ իմքեան իճրա վէ իսթիհասալի էմրինտէ ճիւմլէնին թաաֆընտան զայրէթ ու իգտամէ ինթիզար օլունամագտա տըր:

Տէվլէթը Ալիյէմիլզին տօսթ վէ մուահիտ պուլունտան տուէլը ֆախիմէ պէյնինտէ էլ եէվմ ճարի օլան միւնասէպաթ վէ միւսալէմաթըն տէվամ ու պապասը ինտիմիլզէ գիյատէ միւլթէզէմ օլմաղլէ ուհուստը մէվճուտէ վէ հուգուգը տուէլիյէ տայրէսինտէ րէվապըթը խարիճիյէմիլզին թէէքիտ վէ հիւսնիլ ճէրեանը մէճղունում տուր:

Ճէմիլի սունուֆը թէպաամըզըն պիլա իսթիսնա մագհարը աւալէթ վէ միւսալաթ օլմալարը ագտէմը վէգայիլ օլուպ, միլքին թէրագըզ ու մամուրիլէթի վէ զրաաթ ու թիճարէթին թէվսիլ էսպապընըն իս

Թիհզարի, վէ մէհաքիմի ումուսիյէնին իթմամի իսլահաթիլէ, սիյանէթը հուգուգ թէպանըն պիր գախտէյի սալիմէ վէ Էմնիյէթէ լապթը, վէլ հասըլ ասըն միւզ թէլիյաթընա կէօրէ հէր նէվ իսլահաթը միւհիմ մէտէ լաղըմ օլան էսպապ ու թէտապիրին իթթիխաղիյէ տէվամը թէրագըրեաթէ պիլ իթթիֆագ սարֆը սայ ու իհիթիմամ օլունմասը մաթլուպը գաթի տիր:

Հէման ձէնապը Հագ սայըմըլը մէշ-քիւր պուլլուրա:

ՀՈՒՑՈՒՐՈՒ ԶԵՆԱՊԸ ՇԱՀՆՇԱՀԻՑԷ ԳՐԱՍԹ
ՊՈՒՑՐՈՒԼՄՈՒՇ ՕԼԱՆ ՄԱԶՊԱԹԱՆԸՆ
ՍՈՒՐԷԹԻ ՏԻՐ

Վէլինիմէթը պիմիննէթիմիզ Փատի-շահըմըլ էֆէնսիմիզ հաղրէթլէրի պու կիւնքի եէվմը մէսուտ ու միւթէյէմինտէ լութֆէն ու թէնէղլիւլէն Պապը Ալիլէ-րինի թէլիթ պուլլուրմուշ օլտուգլարըն տան մահզա հիմէմի մախսուսէի միւթէ վալիյէ վէ ահքեամը թալիմաթը Սէնիյէ-յի ձէնապը Միւլիւքեանէլէրի ասարը ճէ-լիլէսի օլմագ իւղրէ, սայէի թէվֆիգաթ վայէի ճէնապը ձըհանտարիլէրինտէ թէ-րագըրի շան ու շէվգէթը Տէվլէթը Ալիյէ վէ ըէֆան ու սաատէթը հալ էհալի վէ թէպաաի միւթէլիլ օլան մէվատտը իճ-լայիյէ վէ իսլահիյէնին պէր վէշի աթի պէյանընա իպթիտար օլունուր:

Նէգտը մաալիվէֆտը ճէնապը ձըհան-պանիլէրինտէ էն զիյատէ մաթլուպ վէ միւլ-թէլէմ օլան վէ քեաթֆէի թէտապիրի միւ-քիյէ վէ իճրաաթը վիւքէլա վէ մէմուրինը Սալթանաթը Սէնիյէլէրիննէ իւս իւլ հա-րաքեաթ իթթիխաղի էմր ու ֆէրմանը մաատէլէթիւնվանը հաղրէթը Թաճիտարի-լէրի միւզթէղայի ալիսինտէն պուլլունան էմնիյէթ վէ մահֆուղիյէթը հուգուգը ումուսիյէ մատտէի վաճիպ իւլ իթլինասը-նըն թէէմին ֆիլիյաթը էմրինտէ, հէր տիւրլիւ մէսայի ու իգտամաթը ճէլիլէնին ասարֆ ու իճրասը հաղընտա տէրքեար օ-լան ուլուվի հիմմէթ մէալի մէնգէպէթի ճէնապը Միւլիւքեանէլէրինն տէրէճաթը թէրագըլաթը ճէլիլէսին պիր գաթ տահա իլան ու պէյանի մագսէտը ալիսիլէ կէշէնտէ շէրէֆսատըր օլան ալամիր ու թէնպիհաթը իսապէթանաթը ճէնապը Միւլիւքտարիլէրի հէր թարաֆա նէշր ու իշաաթ օլունմասիլէ, պիլ ճիւմէ մէմու-րինի միւքիյէ վէ շէրիէ թարաֆլարընտան ինֆաղը ահքեամը ճէլիլէսին սարֆը մագ-տէրէթ, վէ հուգուգը իպատըն աուլ ու իսթիգամէթ, վէ քէմալը տըգգաթ վէ հաղըանիյէթիլ ըուլէթ ու թէմլիյէթի-նէ պիր գաթ տահա իհիթիմամ վէ զայրէթ գըլընարագ, վէ պու պապտէ գուսուր վէ թէքեասիլլէրի վուգու պուլլանլարըն մէ-սուլիյէթլէրի, վէ հիւքեամ ու մէմուրի-նին վէղայիֆի թայեին օլունարագ, ասարը ֆիլիյէսինտէ իճրաի թտհզըգաթ գըլըն-մագտա պուլլունմուշ, վէ եալընըլ իճրայի վէսայա ու թէնպիհաթ իլէ իքթիֆա օ-լունմայարագ, պիլ ճիւմէ վիւքեաթա մախ-

սուսէն թահզըլ մէմուրլարը տախի թայ-երն վէ իզամ գըլընմըլ իսուլիլնտէն, քեաթֆէի թէպաա վէ զիրի տէսթան ա-լէտտէվամ հաղըլէրինտէ միւթէթապիւզ-ղուհուր օլան ասարը ճէլիլէյի մէրահիմ վէ էշվագը ճէնապը Փատիշահիլէրինն իյ-ֆաի ֆէրիզէյի թահտիս վէ թէշէքքիւ-րինտէ աճիզ օլտուգլարը հալտէ, իշպու-էլթաթը մաատէլէթ-իթթիխաթը հաղըլէթը ձըհանտարիլէրինն տախի մագհարիյէթլէ, պիր գաթ տահա միւթէշէքքիւր վէ մին-նէթտար օլունլար տըր:

Ումուրու տաալինին իտարէի մախ-սուսէյէ թէվֆիզի, թէէմինի հուգուգու-իպատ մատտէի միւհիմմէսի հաղընտա, իթթիխաղը լաղըմ կէլէն թէտապիրին պիրիննիսի օլմագ ճիւհէթիլէ, Ահքեամը ատիլէ նէղարէթի իլէ Չապթիյէ իտարէ-սինտէ պուլլունան, վէ վաղիֆէլէրի հու-գուգու շախսիյէ վէ մուհաքէմաթը ճէ-ղաիյէյէ թէալիւք իյլէյէն մէհաքիմի նիզամիյէ իլէ մուգատտէմա Պապը Ալի-տէ քիւշատ գըլընմըլ օլան մահքէմէի նի-զամիյէ սուրէթը ճէտիտէյէ թահվիլ օլուն-մուշ, վէ հէր պիրէրլէրինն ուսուլու մու-հաքէմէ վէ նիզամաթը մախսուսէլէրի թանգիմ վէ իքմալ գըլընմըլ օլտուգու մի-սիլլու, մէրքէզի վիլայէթ օլան դաղալար-տա տախի պիտայէթիլ ըուլէթի տալա ի-չուն, պիրէր ճաալի մէճիլիւաշըլտըլը ճի-հէթլէ, վիլանաթ մէհաքիմի նիզամիյէսի հաղընտա մէվու օլան նիզամիւմէ տա-խի, պու սուրէթէ թաթպըգան թաաիհ վէ թատիլ գըլընմըլ, հուգուգու ումուսի-յէ իչուն ալէլ ումու մէհաքիմտէ տէս-թուր իւլ ամէլ թուրուլմագ իւղրէ, հէյ-եթլէ մախսուսէի իլիյէ մարիֆէթի իլէ տէրտէսթի ճէմ վէ թէրթիպ պուլլունան միւհմէլէի Ահքեամը ատիլիյէն քիթապը սատիսի օլան քիթապ իւլ էմանէթ իլէ քիթապը սաալի օլան քիթապը իլահիյէ իթմամ օլունմուշ, վէ քիթապը սաալի տա-խի թէրթիպ օլունմագ իւղրէ պուլլունմուշ տուր:

Էնվալը զայրը մանգուլէնին վէ միւ-սաղգամթաթ վէ արաղիի մախսուսէնին թէէ-մինի տէյն էթմէսինն, վէ թալրա էյթամ սանտըղլարընա տայիլ նիզամամէլէրէ լու-ղում կէօրիւնէն պապը մատտէլէր իլավէ վէ թէգէիլ, վէ Տիվանը Ահքեամը ատիլ-յէ նէղարէթիլտէ պուլլունան իճրա վէ Հալվալէ ճէմիյէթլէրի մայէթլէրինտէ միւսթախտէմ միւպաղիլէր թահլը մագ-պուլիյէթէ ալընարագ, պատէղին աս-հապը մէսալիհ վէ տաալիտէն ագճէ ալա-մամալարը, վէ թէպաաի Սալթանաթը սէ-նիյէլէրինն սայէի մատէլէթ վայէի ճէնապը խիւաթէթէնահիլէրինտէ, պու եիւզտէն տախի նայիլի նիմէթի լութֆ ու ատալէթ օլմալարը էսպապընըն միւզաքէրէսի իչուն նէղարէթի միւշարիլէյհա տայրէսինտէ պիր գոմիսիճուն մախսուս թէշէլէ էտիլմիշ տիր:

Գուվլէի ումուսիյէի ասքէրիյէ քի ի-լայի շան ու շէվգէթ մուհաֆազայի տէվ-

լէթ վէ հուսուլու իւմն ու ասայիլի մէմ-լէքէթին թէտպիրի աալի վէ ագվասը տըր:

ձէնապը Հագգ, ատաալ պիլիտա-տինի հէմիշէ մահֆուզ վէ միւզտաա պուլլուրսուն, ձիւնուտու նուսրէթմէվու-տու հաղըլէթը ձիւնտարիլէրինն նիսպէ-թի էֆրատը ումուսիյէսինտէն նիզամաթը մէվուա իւզէրինն հաղըրի վէ իհիթիյա-թի օլարագ թէրթիպ վէ իֆրազ պուլլու-լան սէքիզ եիւզ պիննէֆէր ասաքիրի Շա-հանէլէրինն իթմամ վէ իքմալը լէվաղիմի գախտէի միւթթախէզէի ումուսիյէ իճա-պընմա, պու մըգտար գուվլէի հարալիյէ-ճէ թէհիյէ վէ իսթիհզարը լաղըմ կէլէն թօփ վէ թիւֆէնք վէ միւհիմմաթը լաղը-մէի սայիլէնին իմալ վէ մուպայայա, վէ թէտարիլէրի հաղընտա պիլիսասա շայան պուլլուրան հիմէմի միւթէվալիյէի հաղը-թը Փատիշահիլէրինն սէմէրաթը ճէլիլէ-սի օլմագ իւղրէ, մէվճուտինի իսթիքմա-լէն, պունլար վէյտէրիլէյ ճէլլ վէ իմալ օլունմագտա, վէ թէրթիպաթը ֆէվգէլա-տէսի տախի պաղաճա թանգիմ գըլըն-մագտա օլտուգուտան, ինթիզամը հէյ-եթի ճիւնուտիյէի սալթանաթը սէնիյէ-լէրինն կիւնտէն կիւնէ զիրվէի քէմալէ իթիլարը ասարը ճէլիլէսինն նէվպէնէվ միւշահէտէսի իլէ, թէնվիլի ուլունու իֆ-թիլար գըլընմագտա օլտուգու տէրքեար տըր:

Պապը հուսուտ վէ մէվաղըի մալիւ-մէտէ սիւրէթի ճէտիտէտէ օլարագ, մու-գատտէմա իմալընա չուրու օլունան իս-թիհքեամաթը ճէսիմէնին էքսէրի գարինի հիւսնիւ խիթամ օլմալը իլէ, էմրու ֆէր-մանը հաղըլէթը Փատիշահիլէրի իլէ լէվա-զիմի թէճհիլիյէսինն իքմալինն տախի միւսարաաթլէ, թէշէպալիւս վէ իպթիտար գըլընմագտա, վէ ֆէթհի ճէտիտի հաղը-թի Փատիշահիլէրի օլան Ասիր վէ Եէմէն վէ Սանա գըլթալարընմա օլան թէշէպալիւ-սաթը իսլահիյէնին տախի նէթայիճի մաթ-լուպէսի հասըլ օլմագտա տըր: Ումուրու պահրիյէճէ սահիլի վիւճուտէ իյաալ օլու-նան իսլահաթէ կէլիննէ, պունտա էն զի-յատէ շայանը չիւքրանիյէթ օլան գըրհըլ տօնանմայը Հիւմայունուն թէքսիրի, վէ իս-թիքմալը էսպապը ինշաիյէսի մատտէսի օ-լարագ, Վէլիի նիմէթը պիմիննէթիմիզ է-ֆէնտիմիզին պու պապտէ պիլղաթ իպ-րազ վէ իհսան պուլլուրտուղլարը հիմէմա-մաթը մախսուսէ, էլէվմ աէվլէթը Ալիյէ-լէրինի տիւլէլը պահրիյէտէն պիրիննի ատտ օլունանլար տէրէճէսինն վաալ էտիպ, Լօնտ-րատա վէ Թէրսանէի ամիրէտէ եալըլմագ-տա օլան տէօրթ գըլթաի ճէսիմէ վէ միւն-թաղամէսի իլէ պէրապէր եալընըլ գըրհըլ տօնանմայը Հիւմայունուն ատէսի օն եէ-տիյէ պալիլ օլմուշ, վէ Շգօտրա վէ Թու-նատա պուլլունան խաֆիֆճէ գըրհըլար տալի պունա միւնգամ օլա, եիւմի իքի ատտէ վաալ օլաճաղը, վէ պունլար միւ-ճէրէտ իգտամ վէ իհսանը Հիւմայունլէրի տաարը միւսթաղիլէսի իտույի պէյանտէն միւսթաղիլ տիք, Թէրսանէի ամիրէնին

հէր նէվի թէրագղըյոթ վէ նիղամաթը-
նա նաղը մէգալ էտիլինճէ, ինչաքէրտէի
ճէնապը փառիշահանէլէրի օլան ճէսիմ
ֆապրիգա իմալթը Էւրոբա ինչապթըն-
տան միւսթաճէմ վէ մուսթաղամ զըրհը
կէմիլէր եաբըլմասընա միւստիտ օլտուդ տան
մաատա, Էննիտէն միւքէմմէլ պիր հալաթ
ֆապրիգասը ինչա վէ Էրմալ զըլընմըլ վէ
տահա նիշէ իսլաճաթ վէ ինչապթ վուգուա
կէմիլ տիր քի ճիւմէսի Էնղարը միւշա-
հէտէյէ մէսէրէթ պախչա տըր, վէ սու-
նուֆու տապըլրի պահրիյէնին զուվլէթը
պահրիյէ վէ ամէլիյաթը լաղըմէտէ քէսպը
մէլէքէ վէ միւմարէսէթ էյլէմէլէրի իշիւն,
թալիմ վէ սէյաճաթ կէմիլէրի թախսիա օ-
լունմուշ, վէ պու ուսուլ (Թէրսանէի ամիրէ
ճէ գաիտէի միրիյէ իթիթիլաղ զըլընմըլ, վէ
պահրիյէ գանուհնամէի Հիւմայունուհն Է-
տիլնի վէ սէքիլնի վէ տօգուզունճու վէ
օնունճու ֆապըլարը Էրմալ իլէ թապ օ-
լունարագ, պունուհն միւթէֆէրիաթընտան
օլան մուպիէնէ Ժուրնալարը տախի տէր-
տէսթը թէմսիլ զըլընմըլ տըր:

Վէ իմանճա վէ սայիր մուամէլաթը
պահրիյէճէ նիղամաթը միւթէատտիտէ
թանղիմ վէ իլան զըլընմըլ տըր: Միւճէրէտ
էսէրի մուվաֆֆագիյէթ վէուլուվի հիմէ-
մի Շահանէլէրիլէ Թօիխանէի ամիրէ տա-
լի գէման ու ասըն միւսթէրիաթընտան
պունուհն էսիլհա վէ միւհիմմաթըն իմա-
լինէ միւքթէղա ֆապրիգալարըն թէսիս
վէ Էրմալինէ իշիթիլալ էտէրէք էզ ճիւմ-
լէ սէնէվի իւշ Էիւզ զըլթա միւքէմմէլ
շէյխանէի թօի իմալ օլունաճաղ սուրէթ-
տէ ինչասը տէրտէսթ օլան քէպիր թօի
ֆապրիգասընն պիր իսայլը մըգտարը Էր-
մալ, վէ սէնէտէ տօգսան պին իյնէլի
թիւֆէնք Էալիմաղա քեաֆի տէրէճէտէ
թանղիմինէ մուպաշէրէթ զըլընմըլ օլան
թիւֆէնք ֆապրիգասիլէ պարուլթանէլէ-
րին մաքինա վէ ալաթ ու էտէվաթը՝ մա-
հալէրինէ վաղ ու թային զըլընտըրը
կիպի, տօքմէլանն վէ կիւլէլանն վէ
ֆիշէնքիւսանէին տախի իթմամը լէվաղիմինէ
չալըշլարագ պիհալալէհիթաալա պունա-
րըն մէրթէպէի քէմալէ վիւսուլի գուվլէ-
յի գարիպիյէյէ կէթիլիլմէքտէ, վէ
թէշթիլ օլունան սէնայի իտատիյէ պէօ-
լիւքէրինտէն ֆէվայիտը մաթլուպէ միւ-
շահէտէ օլունմագտա տըր:

Վարիտաթ վէ մէսարիֆաթըն ուսուլը
մուվաղէնէսի գաղիյէի միւհիմմէսի հէր
տէվլէթին ագտէմը ումուրը միւքիլէ վէ
էսասը ուսուլը իտարէսի օլուպ, թէզայիտի
գուվլէթ ու միքնէթ վէ թէրագղը մա-
մուրիյէթ անճագ պունուհնէ հասըլ օլա-
պիլէճէլինտէն, պու պապտէ տախի շէ-
րէֆսունուհն վէ սուտուր պուլուրուլան էմր
ու ֆէրմանը իսապէթպէյանը ճէնապը ծը-
հանպանիլէրինէ թէվֆիզը հարաքէթ օ-
լունմուշ, վէ պիր աղ վագըլթտան պէրու
ումուրը մաիյէճէ մէշհուտ օլան վէ տէվ-
լէթը Սլիյէնին իթիպարը մալիյէսինէ
իսլէլ իլրասընը իսթիլգամ էտէպիլմէսի
տէրմէյան զըլընման միւքթիլաթըն տէֆ ու

իղալէսի պաղը թէտապիլըն աճիլէ իթթի-
խալիլին իճապ էթտիրիպ պու մագսէտին
հուսուլի տախի պիր թաղըմ մէսարիֆի
զայիտէ վէ պաղը պիլուզում մէմուրիյէթ-
լէրին իլղասը, վէ տիկէր թարաֆտան
տախի վարիտաթը խաղիլնէի ճէլիլէնին
թէլէֆ ու սարֆուէն վիգայէսիլէ պէրա-
պէր թէքսիր ու թէվֆիրի էսպապը գա-
վիլէսինին իսթիհասալինէ միւթէվէգղըֆ
պունուհնմուշ օլտուզունտան, օլ պապտէ
վագը օլան թէշէպալիւսաթ իւղէրինէ հէր
պիր տայրէ, իճուայի թէնղըհաթ իլէ
թանղիմ էթմիլ օլտուզարը պիւտմէլէր
էմր ու ֆէրմանը միւճիզպէյանը ճէնա-
պը Շահնշահիլէրի միւքթէզայի ճէլիլ
իւզրէ մագամը Սատարէթին բիասէթի
թահթընտա օլարագ Պապը Սլիտէ թէշ-
թէշթիլ օլունան զօմիսիճըն մախսուտէ
պիրէր պիլէր կէօզտէն կէլիլիլէրէք, վէ
հէր պիր տայրէնին ումուրը հիսապիյէ
մէմուրարը ճէլպ իլէ մէսարիֆին միւֆ-
րէտաթը իւղէրինէ թէտգիլաթ վէ թահ-
գիլաթը միւքէմմէլէ իճու օլունարագ,
թատիլաթ վէ թէնղիլաթը վագաա իւղէ-
րինէ պիթթանղիմ իլան էտիլէն մալիյէ
պիւտմէսինտէ թաֆ իլէն պէյան զըլըն-
տըրը վէճիլէ սէքսէն Էէսի սէնէսինին
մուվաղէնէսինտէ 712,904 քէսէ աչըգ-
կէօրիւնտիլիւ, վէ աթթիլէթ ճըհանշու-
մուլը հաղրէթը Շահնշահիլէրի միւքթէ-
զայի մատէլէթ իհիթիլասը իւզրէ աթվ ու
թէքը պուլուրուլան 160,000 քէսէ բիւպը
էօլը պէտէլաթը նագտիյէսի տախի վա-
րիտաթ Էէքիլնինտէն չըգարըլմըլ օլտու-
ղու հալտէ, սէնէի հաղրէ իշուն թախ-
մին օլունան մէսարիֆին հէնուզ գարըլը-
ղը թէտարիք օլունամանտէն մըգտարը Էա-
լընը 153,448 բատտէլէրինէ թէնէզլիւ
էթմիլ, վէ մուհասէպաթ իլանաթընտան
միւսթէպան օլաճաղը իւզրէ իշպու աչըգ
մուսիլէրէն Էալընը 100,000 քէսէյէ
էնմիլ տիր, վէ սէնէի մէղքիլէ վարիտա-
թը տախի սապըզընա նիսպէթլէ 287,279
քէսէ թէզայիլտ էտիպ թիւթիւն իտարէ-
սի հագղընտա իթթիլալ օլունան գաի-
տէի ճէտիտէ իղթիզասընճա զըա՝ վէ բու-
սումաթա տօգունտըրըլմայարագ Էալընը
Տէր Սաատէթ սարֆիեաթընտան հուսուլա
կէլէն 400,000 լիւրա վարիտաթը ճէտիտէ
տախի վարիտաթը ումուլիյէի էզսէրնէվ
թէվֆիր էթմիլ տիր:

Կէրչի թագիլի մէսարիֆաթ թէքսիրի
վարիտաթը միւսթէլզէմ իսէ տէ, թէզէի-
տի գուվլէթ վէ շէվէթը տէվլէթ վէ իս-
լանը աշվալը մէմէքէթ մէսարիֆլէ հասըլ
օլաճաղընտան, մասրահաթըն Էալընը պու
ճիհէթինէ հասըլ նագար օլունմայըպ, վէ
զայիաթը էմլալ ճիհէթինտէն թէրագղը
վարիտաթ մէսայիսինտէ տախի գալընմա-
յըպ պիր թէրաֆընտա վարիտաթըն թէք-
սիրի էսպապընն արաղըրըլմասը ֆէրիզէ-
տէն օլտուղու, վէ մէմայիլի մահրուսէի
շահանէլէրինին հալ վէ մէվզըլ թապիսի
իճապընճա հէր տիւրիւ մամուրիյէթ վէ
թէրագղընաթա իսթիտատը պէտիհի վէ

զահիր օլարագ, պունուհն սարֆը մէսայիի
միւքէմմէլէ իլէ աղ վագըլթտա իսթիհասալը
սէմէրաթը միւմքին օլաճաղընա պինտէն,
գօմիսիճու մէղքիլէ պու պապտէ տախի
լաղըմ կէլէն թէտապիլին միւթալաա վէ
միւզաքէրէսի հագղընտա թալիմաթ իլթա
զըլընմըլ տըր:

Սայէի շէվէթէթվայէի հաղրէթը Փատի-
շահիլէրինտէ փէք միւթէտիլ վէ էհվէն
պիր իսթիզըաղ իլէ իքի միլիոն քէսէյի
միւթէճալուզ մէվճուտ օլան տէյունը
զայրը միւնթաղամէ տախի պիր հիւսնիւ
սուրէթ ու թէսվիյէ հասըլ էյլէմիլ,
վէ Պիւտմէ աչըղը օլան Էիւզ պին քէսէ-
նին տախի պիքէրէմիհի Թաալա աղ վա-
գըլթտա գաիտարըլաճաղը էլթաֆը Սիւպ-
հանիյէտէն միւսթէտի պունուհնմուշ տուր:

Շուրայի տէվլէթ, ալթը տայրէյէ
միւնղասըմ օլտուղու հալտէ, պունլարըն
վէզայիֆինի հագղըլա թէֆրիգ գապիլ
օլամատըլընա, վէ Շուրայի տէվլէթին
էսասէն միւզաքէրէսինէ մէմուր պունուհ-
նտուղու մէսալիհին թանղիմի գալանին իլէ
մուզալէլաթ վէ ումուրու տախիլիյէ վէ
մուհաքէմաթ օլարագ իւշ զըսմա թագսի-
մի մուվաֆըզըլթապիլէթը մասլահաթ կէօ-
րիւթիւլիւնէ պինտէն, տէվայիլի մէղքիւ-
րէնին գուլպ վէ ճէմիլէ հիյէթը շուրա
վէ թանղիմաթ վէ տալիլիյէ վէ մուհա-
քէմաթ տայրէլէրի նամէլիլէ իւշ տայրէ
իթիպար զըլընմըլ, վէ պունուհնալ բուլլէ-
թը մէսալիհի հիւսնիւ մաղպուլթիլէթ, վէ
ճէրեանը ումուրէ սուհուլէթ կէլմիլ, վէ
նիղամաթը էսասիյէ վէ տալիլիյէսի պու-
սուրէթէ թէվֆիգ օլունմագ իւզրէ պու-
լունմուշ տուր:

(Պէգըն - Ժը-)

ԹԵՎԺԻՀԱԹ

Սէտարէթիւզմա միւսթէշարըղը Տէվ-
լէթու Սաֆվէթ փաշա հաղրէթլէրինէ թէվ-
ճիհ,

Իսլահաթ գօմիսիճու ազալըղը Մէ-
արիֆ Նաղըրը սապըգ տէվլէթու Տէր-
վիլ փաշա հաղրէթլէրինէ թէֆիլիզ,

Մէարիֆ նէզարէթի ճէլիլէսի միւս-
թէշարը սապըգ ութուքէթլու Սհմէտ
Վէֆիգ էֆէնտի հաղրէթլէրինէ թէվճիհ
պուլուրուլմուշ տուր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Չարշէնպիհ կիւնիւ Ագսարայտա
զուհուր էտէն հարիգտէն իսանէլէրի Էան-
մըլ օլանլէրի թարաֆը էշրէֆը ճէնապը
Փատիշահիտէն աթիլէլէր իհսան պուլու-
րուլտուղու մաէլ մէմուհնիլէ իշիտիլիշ
տիր:

— Մէմալիքը մահրուսէտէ թահրիլի
նուֆուս իլէ ումուլէն պիր սթաթիսթիք
թանղիմի էսպապընա թէշէպալիւս օլունա-
ճաղը Նաֆիա նէզարէթը ճէլիլէսինճէ միւ-
սամմէմ պունուհնտուղու Լըվանտ Թայյըզ
Էաղրեօր:

— Տէվլէթլու նէճապէթլու Եռսուֆ Իզդէտտին էֆէնտիյէ Իթալիա գրալը թարափրնտան Անօնսիաթ նըշանընը կէթիւր միշ օլան Գօնթ Բրալօրմա չարչամպա կիւնիւ Խթալիաեա ավտէթ էթմէք իշուն պուրա տան և օլա չըգմըշ տըր :

— Անթաքեա տա վուգու պուլան հա ռէքէթը արգտէ նուֆուս վէ էպնիյէճէ զուհուրա կէլէն թէլէֆաթ վէ խարապիյէթի Հատիգաթիւլ ավալար զազէթաւ պէրվէշէի զիյր էազըյօր :

1600 նուֆուս , 800 մէճրուհ , 3800 խան վէ խանէ , 1300 տիւքքեան , 4 ճա մի , 5 համամ վէ պիր տէ Բումքիլիսէսի , պուլնար խաք իլէ Եէքքան օլմուշ տուր :

Պասիթէթ միւթէպէր զազէթանըն միւ տիրի Ալի էֆէնտինին սայ ու զայրէթի իլէ չէհըր մէգքիւր պիչարէկեանը իշուն 8213 զուրուշ 10 փարա իանէ թօփլանըլ տըրը մաէլ մէմնուիյէ մէսմուիմիզ օլմուշ տուր :

— Պուլիար էկզարգը էֆէնտի հազրէթ լէրի : մէսարիֆաթը միլիյէ նամը իլէ միւ լէթինէ պիր վէրկի թարհ էթմիշ , վէ իշպու վէրկինին Եէքիւնիւ սէնէվի ավթը միլիօն զուրուշա պալիզ օլմագտա ըմըշ :

— Կէլէն կիւն տիլէնճիլիք էտէն պիր իլթիարըն իւզէրինտէն 924 նարօլէօն 3 թանէ Օօմանըլ լիւրաւը , 10 թանէ Խա պանեօլ գօլնաթը իլէ 2 թանէ սվանճիք վէ 28 զուրուշ պագըր պուլունմուշ տուր :

— Էվլէթի կիւն Խնկիլիզ սէֆարէթ խանէսինին արգասընտաքի Ասլան սօգա զընտան պիրիսի կէլէրքէն մէճհուլ իւլ աշվալ առամըն պիրի իւզէրինէ տապանճա պօշատարագ մէրգուսու մէճրուհ էյլէմիշ տիր : Զապլիթիլէր } Եէթիշիպ գաթիլի ակազ ու կիրիֆթ էթմիշլէր տիր :

— Պուքրէշտէ հալալար գուրագ կիթիթիյնտէն մահսուլար խարապ օլմուշ օլտուղունու օրատան Եաղընթօրլար :

— Կէլիպօլիտէն Եաղըլթօրլար նա զարէն պու սէնէ օրատա մահսուլար փէք պէրէքէթիլ իմիշ :

— Իրան էլիսի Հասան Ալի խան հազրէթլէրի կէլէն սալը կիւնիւ Զաթը հազրէթը Սէտարէթքէնահի իլէ էյլէսիյի միւլազաթտա , ճէնապը Սէտարէթքէնա հիտէն իհրա պուլուրուլան իսլահաթ , վէ կէլէնտէ իլան օլունան պիւտճէ իւզէրինէ թէպրիզի միւթէզամիլն օլարագ Իրան սատրիւզմա տէվլէթլու Միւզա Հիւսէյին խան հազրէթլէրի թարափրնտան վիւրուտ էթմիշ օլան պիր գըլթա թահրիւրաթը թէպիլիզ էյլէմիշ տիր :

— Ազիզիյէ գուլմանեաթը միւնթա զամ սուրէթտէ թէշէքքիւլ օլունմագտա տըր : Պուլմանեաթի մէգքիւրիւն հէր պիր ումուր վէ խուսուսաթը պա իմթիազ Ու թուֆէթլու Մըրըլ զատէ Պօղոս պէյ հազրէթլէրինին զիյր իտարէսինէ մուհալ վէլ օլմաղըն , Միյրի միւշարիլէյին ըրա սէթի թահրէնտա պիր իտարէ մէճիսի թէշէթիլ օլմուշ օլուպ ավթիտէքի զաթլար աղա թային գըլընմըշլար տըր :

Սաատէթլու վարդան Պէյ , Մ . Պօ տուլի , Մ . Հանսօն , Մ . Ճիւլթինեանի վէ Մ . Էթիէն Լօրանուօ , վէ Մ . Պօնալ իլէ Մ . Ժ , Ապրամիտի տախի տիրէքթօր նասպ օլունմուշլար տըր :

Պուլմանեաթի մէգքիւրիւն նիգամնա մէսի Եաղընտա նէշը օլունուպ հիսսէտա ըանէ խասսէթէն տէֆթէրլէր քիւշատ օ լունաճագ , վէ թարիզի թիճարէթի թէս հիլ իշուն Եէնիտէն վաքօրլար կէթիլի լէրէք սուրէթը միւնթազամէտէ ամէտ չիւտլէրինէ ինթիմամ օլունաճագը զավիէն մէմուլ օլմաղըն , ազ վազըլթտա հիսսէտա ըանըն թէքէսսիլիլէ մէգքիւր գուլման Եաէն միւթէպէր պիր գուլմանեաթըրասը նա կէլէճէյի ըէվիշը հալտէն նիւմանեան տըր :

— Շիրքէթի Խայրիյէ վաքօրլարընըն ինթիզամաղըլը իւզէրինէ զազէթալարտա չօգ վազըլթ թէշէքքիլէր օգունմագտա օլ մաղըն , կիւնլէրտէ պիր կիւն մէգքիւր վա քօրլար չիրքէթ իտարէսի թահրէնտա օլ տուղու իշուն տայրէի ինթիզամէ կիրէճէյի ազ չօգ մէմուլ օլունուր . ֆագաթ Խասքէյ վաքօրլարը չախի վահիտին ի տարէսինէ հէր նասըլ իսէ մուհալվէլ օլ մուշ օլտուղունտան քէյֆը մաեէշա գուլ անըլմագտա օլարագ , պիչարէ Էհալինին իշթիքեաթը վաքօրուն տալունպաղընտան Եօզարը չըգմամագտա տըր :

Նիշէ տէֆա էհալի թէրափրնտան Եիւզլէրճէ իմշա թօփլանըլմըշ , ֆագաթ պիր դաշ քիշի պիր Եէրէ կէլիպտէ էհա լինին իշթիքեաթընը իճապ էտէն մահալէ պիլվէքեալէ արգ ու իֆատէ օլունմամըշ օլտուղունտան , պիլլէրճէ էհալի հէր վա գըլթ փարասը իլէ պիր զաթըն էլինէ Եէ սիր օլմուշ տուր :

Իտարէի մէգքիւրէնին նիզամաղըլը վէ մահմուր գաբտանլարընտան , թիթիզ պիլլէթ ճիլլէրինտէն (հէլէ Հալըճ օղլունտա պիր հէրիֆ վար տըր քի սաաթը տա ագ լը կիպի կիտէր կէլիլ օլտուղունտան , վէ միզաճը չէրիֆի իսէ Էէ Զալէ օլմաղըն , սապահլարը իլք վաքօրլար իլէ Ստանպօլա կէլէն Եօլնուլարըն պէհէմէ հալ իշլէրի ըաթ կիթմէյէճէյի չիւքհէսիզ տիր , զիւ րա հէրիֆճըղաղըն աղչամքի նէշաթը հէր քէսին սապահլի նիքպէթինէ սէպէպ օլ մագտա , պու զաթ սահիհ պիր օրօրօն օ լուպ , Էրմէնի վէ Եահուտիլլէրէ սօլ կէօ զիւ իլէ տիք տիք պազարագ , հէլէ վա քօրլարըն չըգաճագ վազթ ու սաաթընը քիմնէ սօրմաղա ճէսարէթ էտէմէսիքտէն պաշգա , Եանընա վարպ պա էլլէրինտէ քի մանկըրը իլէ պիլլէթ իսթէյէնլէր տա լի քէմալը ինթիւրաղլէ տալրանմագտա տըրլար) չօլփա չիմաճիլլէրինտէն Էհալինին կէօրտիլիւ հագարէթ իսէ թէհամիլլ օ լունաճագ տէրէճէտէ տէյիլ տիր :

Իլէրուտէ Իլալէմիզ վասէթաթը իլէ չու իտարէնին սուի հալինի պիրէր պիրէր նազլ ու հիքեայէ Էտէճէյիլ :

Թ Է Լ Է Կ Ի Ս Ֆ Ի Յ Է

Վիէննա 15 մայիս .
Պօրսամըզ էյի հալտէ տէյիլ տիր : Իմքէրաթօրուն վալիտէսի Արչիտիւշէս Սօֆիանըն քէսպը իֆադաթընտան գաթի իւմիտ օլունմագտա տըր :

Լօնտրա 14 մայիս .
Ալապամա մէսէլէսի իշուն Խնկիլթէր րա իլէ Ամէրիգա պէյնիտէ միւնասէ պաթըր սօսթանէ պուլունպուղունա տայիր Մ . Կլաթըսթըն Գամարաեա պէյան էյ լէտի :

Լօրտ Կրանվիլ տախի պու մէալտէ պէյանը հալ էյլէյիպ , սօլալըտան վա գու պուլան զարար ու զիյանըն պէր թա րաֆ օլաճաղըն պիլտիրմիշ տիր :

Մատրիտ քէզա .
Սպանիա հիւքիւմէթի սանճադ ալ թընա 40,000 քիշի տալլէթ էտիեօր :
Մատրիտ 15 քէզա .
Նավարտա Գարիսթլէրին պիր ֆըր գասըր տահա զուհուր էթտի :

ՍԱՐԱՑԻՅԷ

1872 ՄԱՅԻՍ 6

Լիւրայի Օմմ . 100 զրշ հիսալիլէ	
Խնկիլիզ լիւրաւը	109 6
Ֆրանսըզ «	86 56
Բօլ	89 4
Գրիմից	51 12
Մէհալիյէ	112 —
Պէշիլք	105 —
Մէթալիք	103 10

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻՍՏԱՍԸ

Մայիս 4 ազլամ գափանտը	37—52
« 3 սապահ աշըլտը	57—50
« 1 ազլամ գափանտը	37 25
« 6 սապահ աշըլտը	37 17

1865 իսթիգրաղը	363
1865 «	335
1869 «	307
Սօսիթէ Ժէնէրալ	12 22
Գրէտի « Գուր . քէսիք	18 24
Աւստրօ-Թիւրք	11 30
Շըմէնտրֆէր	169 20
Թրամիլէյ	12 85

ՀՈՌՎԱԹԱԿԱՆ

ԳՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՆ

Ֆիրուիթ օլունուր : Ֆիյ 50 բարա :

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ՎԷ ՄԷՍՈՒԼ ԴԱԶԷԹԱ	
ՄԻՔՈՅԷԼ ԷՔՄԷՐՃԵԱՆ	
ԴԱԼԱԹԱ	
Ն. 10 ԷՐՄԷՆԻ ԲԷԼԻՍԱՍԸ ՍՕԳԱԼԸ	
ԽԱՆԸ ԲԷՊԻՐ	